

İLİM YOLUNDA BİR ÖMÜR: RIZA ÇÖLLÜOĞLU

Bünyamin ALBAYRAK
Din Hizmetleri Genel Müdürü
Ahmet ÜNAL
Başkanlık Vaizi

Kur'an sevdalısı bir hafız. Hoş sohbetiyle yüce dinimiz İslam'ı anlatan ve yaşantısıyla insanlara rehberlik eden bir vaiz. Kurduğu vakıf vesilesiyle Kur'an kursları, okullar ve yurtlar açıp gençlerin elinden tutan bir dava adamı. Çalışmaktan, öğrenmekten ve öğretmekten asla vazgeçmeyen öncü bir âlim, Rıza Çöllüoğlu, nam-ı diğer Çöllü Hoca.

Rıza Çöllüoğlu, 1928 yılında Ankara'nın Kızılcahamam ilçesi Berçinyayalar köyünün Korkmazlar mahallesinde dünyaya gelir. Babası Hüseyin Efendi, annesi Zeliha Hanım'dır.

Rıza Çöllüoğlu, insanlığa rehberlik edecek öncü bir âlim olma yolculuğuna küçük yaşta başlar. Altı yaşında iken Kur'an-ı Kerim öğrenir. Babasının desteği ile hafızlığını ikmal eder. Genç yaşına rağmen köyünde imam-hatip olur. O, artık Rıza Hocadır. Kendisine "Çöllü Hoca" denilir. Bir süre bu görevi sürdürür. Günün birinde kendisine "Oğlum! İstanbul'a git. Orada ilim öğren. Zira burada kalırsan hiçbir şey elde edemezsin." diyen bir zatın tavsiyesine uyarak 1946 yılında İstanbul'un yolunu tutar.

Rıza Hoca, İstanbul'a varır varmaz her bir Kur'an talebesinin elinden tutan Hasan Akkuş Hoca'nın da kendi elinden tutacağı inancıyla Nuruosmaniye Camii'nin yolunu tutar. Hasan Akkuş'un huzuruna varır. Hasan Akkuş kendisine "Sen kimsin, niçin geldin buraya?" diye sorar. Rıza Çöllüoğlu, "Hocam! Ben okumaya geldim. Kendim tek başıma size geldim. Kızılcahamamlıyım. Adım Rıza'dır." diye cevap verir. Hasan Akkuş yerinin kısıtlı olduğunu söyleyerek bu isteği geri çevirir. Rıza Hoca, "Gerekirse Trakya'nın köylerinde imamlık yaparım. Geçimimi sağlarım. İstanbul'da da okurum. Ama köye asla dönmem!" diyerek kendi kendine karar verir. Otelde kalmaya devam eder. Her gün Nuruosmaniye Camii'ne bir umutla gider gelir. İşte bu günlerin birinde Hasan Akkuş Hoca, genç Rıza'nın istekli olduğunu görünce onu talebeliğe kabul eder. Böylelikle Hasan Akkuş Hoca'dan kıraat dersleri almaya başlar.

Rıza Hoca, İstanbul'da ilim adına bulduğu her fırsatı değerlendirir. Devrin ileri gelen tüm hocalarından ders okumaya gayret eder. Kendisinin gayreti ve Cenab-ı Hakk'ın izniyle İstanbul'un en önde gelen camilerinden biri olan Beyazıd Camii'ne müezzin-kayyım olarak

atanır. Bu camide bir yandan Arapça dersleri alır, bir yandan da öğrendiği dersleri okutur. Beyazıt Camii'nde iki yıl görev yaptıktan sonra Fatih Camii müezziniğine nakledilir. Fatih Camii'nde başımam ve Mushafları İnceleme Kurul Başkanı Hafız Ömer Aköz'den izhar ve kafiye okur. Bununla da yetinmez, Kerküklü Abdullah Kazancı Hoca'dan da fıkıh dersleri alır.

Rıza Hoca, Fatih Camii'nde görevini sürdürürken bu caminin müdavimlerinden biri olan Halil Efendi'nin kızına talip olur. Halil Efendi durumu kendi annesine açar ve “Anneciğim! Kızıma Fatih Camii müezzini talip oldu. Ne dersin?” diye sorunca annesi Halil Efendi'ye, “Kimdir, kimlerdendir, neyi var, neyi yok, iyice araştır.” diye cevap verir. Bunun üzerine Halil Efendi annesine, “Anne! Benim kızımı Fatih Camii müezzini ister de ben nasıl vermem! Daha neyini araştırıyım?” der ve kızını Rıza Hoca ile evlendirir. Bu hayırlı evlilikten dört oğlu bir kızı olur.

Rıza Hoca 1949 yılında Ankara'ya geri döner. Kağnıcıoğlu Camii'nde imam-hatiplik görevini sürdürür. 1950 yılına gelindiğinde Rıza Hoca askerlik görevine çağrılır. Askere gitmeden önce zamanın Diyanet İşleri Başkanı Ahmet Hamdi Akseki'yi ziyaret eder. Akseki, “Evladım! Nereye gideceksen git. Ancak önce bir Kur'an oku da dinleyelim. Öyle git!” der. Bunun üzerine Rıza Hoca, bir aşr-ı şerif okur. Aksekili Hoca okunan Kur'an'dan etkilenir, ağlamaya başlar ve şöyle der: “Evladım! Sen bu ilim tahsilinde samimi isen Allah sana askerde de ders okumayı lütfeder.” Rıza Hoca, vatani görevinin bir kısmını Kütahya'da, geri kalanını ise Ankara'da yapar. Ankara'ya geldiğinde komutanı kendisinden Kur'an okumasını ister. Rıza Hoca, Kur'an-ı Kerim okur, komutanı da içli içli ağlar ve kendisini askeriyede imam olarak görevlendirir. Ayrıca ilimden kopmaması için yakında bulunan Diyanet İşleri Başkanlığına giderek orada ders okumasına izin verir.

Rıza Hoca, askerliğini bitirince 1954 yılına kadar Bahçelievler'de Kur'an kursu öğreticiliği ve imam-hatipliği aynı anda yürütür. 1954 yılında ise Diyanet İşleri Başkanlığının açmış olduğu vaizlik imtihanını kazanarak Ankara'ya vaiz olarak atanır. Aynı anda Ankara Yenimahalle Çavuşoğlu Camii'nde de imam-hatip olarak görev yapar.

Rıza Hoca, 22 yıl vaizlik hizmetini sürdürdükten sonra 1976 yılında emekli olmak ister. Emeklilik dilekçesi dönemin Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç'a ulaşır. Tayyar Bey, Rıza Hoca'nın emeklilik dilekçesini geri alması için yanına çağırır. Rıza Hoca, Tayyar Altıkulaç'a şu sözü verir: “Hocam! Rabbimin inayetiyle yirmi sekiz yıl resmî görev yaptım. Size söz veriyorum. İnşallah bir o kadar da gayriresmî görev yapacağım.” Rıza Hoca, verdiği

bu söze hayatı boyunca sadık kalır. Emeklilikten sonra otuz dört yıl aralıksız vaaz vermeye devam eder. Salı günü Çıkırıkçılar yokuşu Kavafklar Camii'nde, Çarşamba günü Siteler Merkez Camii'nde, Perşembe günleri Hacı Bayram Veli Camii'nde, Cuma günü ise Siteler Malazgirt Camii'nde vaaz irşat programlarını icra eder.

Rıza Hoca, 85 yıllık bir hayatı hep Rabbinin rızası doğrultusunda geçirmenin gayretinde oldu. İyi bir hafızdı. Kendini ilme adanmış öncü bir âlimdi. Çok iyi bir hatipti. Hazırlık yapmadan asla vaaza çıkmaz, kürsüye çıktığında kendisini dinletmesini bilirdi.

Ankara'da hem din eğitimi hem de din hizmetleri alanında bir "Çöllü Hoca" mührünü görürüz. Nitekim Rıza Hoca arkadaşlarıyla beraber gece gündüz demeden çalışmış bir taraftan Ankara'da camiler ve Kuran kursları inşa etmiş, diğer taraftan kurduğu vakıf vesilesiyle ilk, orta ve lise olmak üzere özel okulların açılmasına vesile olmuştur. Bir konuşmasında yaptığı hizmetlerin önemini şöyle ifade etmiştir: "Bina yaptırmak önemli değil. Önemli olan onu işletmektir. Vatana, millete, İslam'a faydalı bireyler yetiştirmektir."

Rıza Çöllüoğlu Hoca, dinî ve hayrî hizmetlerle yoğrulan bir hayatı sürdürürken 12 Eylül 2013 Perşembe günü fani olan bu dünyadan ayrılarak baki âleme göç eyledi. 13 Eylül Cuma günü Ankara Demetevler Sami Efendi Külliyesi'nde kılınan cenaze namazından sonra Karşiyaka Mezarlığı'na defnedildi.